

falder ind under reglen i forslaget § 4, stk. 1, nr. 2. Overskridelse af grundstørrelsen 3000 m² vil, hvis forholdene taler derfor, kunne tillades efter nr. 7. Under nr. 5 er medtaget en regel, der giver mulighed for ophævelse af landbrugspligt, når særlige forekomster i jorden agtes udnyttet. Det må dog normalt være en forudsætning herfor, at udnyttelsen er af en sådan varighed og af et sådant omfang, at en dispensation i henhold til den foreslåede § 7, stk. 3, ikke vil være tilstrækkelig.

Ophævelse af landbrugspligten vil endvidere efter forslaget § 4, stk. 1, nr. 6, kunne ske, når vedkommende arealer på længere sigt må anses for uegnede til jordbrugsdrift. Det vil ikke her være tilstrækkeligt, at et areal på grund af u hensigtsmæssig beliggenhed, eller fordi det i øjeblikket henligger uopdyrket, er uden driftsmæssig værdi for den ejendom, hvortil det hører. Ophævelse af landbrugspligt bør kun ske, hvis heller ikke andre ejendomme vil kunne udnytte jorden til landbrugsmæssige formål. I øvrigt kan reglen — ligesom de øvrige bestemmelser i stk. 1 — anvendes på hele ejendomme, såfremt samtlige jorder er uden dyrkningsmæssig værdi, hvilket formentlig navnlig vil kunne tænkes for visse klitejendommers vedkommende. Anvendelige landbrugsarealer forudsættes derimod afhændet til indlæggelse under andre landbrug efter reglerne i forslaget § 13. Tilsvarende betingelser er i øvrigt normalt stillet ved nedlægnning i henhold til den gældende lovs § 27, stk. 2, 2. punktum, hvilken bestemmelse det foreslåede nr. 6 i nogen grad kan sammenlignes med.

Endelig indeholder forslaget § 4, stk. 1, nr. 7, hjemmel til at tillade ophævelse af landbrugspligt, hvor særlige omstændigheder gør det ønskeligt. En tilsvarende hjemmel findes i den gældende lovs § 21, stk. 1, punkt i), jfr. § 27, stk. 2, 1. punktum. Bestemmelsen vil f. eks. kunne anvendes, hvor jord erhverves af staten eller af en kommune eller undtagelsesvis af andre med henblik på senere anvendelse til formål, der forudsætter ophævelse af landbrugspligten. Der vil i sådanne tilfælde ofte være tale om erhvervelse af hele landbrugsejendomme i forbindelse med en mere langsigtet planlægning, og den gældende lovs § 27, stk. 3, indeholder en særlig regel derom, hvis formål navnlig er at sikre, at jorden drives landbrugsmæssigt, indtil den anvendes til vedkommende formål, og at arealer, der ikke anvendes til formålet, genafhændes til landbrugsformål, og således igen bliver landbrugspligtig jord. Da disse krav efter forslaget § 4, stk. 2, vil kunne stilles som betingelse for ophævelse af landbrugspligt i alle tilfælde, må en særregel som lovens § 27, stk. 3, anses for upåkrævet.

Ophævelse af landbrugspligt i henhold til forslaget § 4, stk. 1, nr. 7, vil i øvrigt kunne tænkes tilladt i en række forskelligartede tilfælde, f. eks. når vedkommende jorder agtes anvendt til undervisnings- eller idrætsformål eller til sociale eller sundhedsmæssige formål. Det er ikke nødvendigvis en forudsætning, at der er tale om ikke-landbrugsmæssig anvendelse. Ophævelse af landbrugspligten vil også efter omstændighederne kunne være ønskelig, hvor f. eks. en del af en ejendom agtes anvendt til forsøgs-, forædlings- eller forskningsvirksomhed af jordbrugsmæssig karakter. Hvor jord erhverves af staten med henblik på senere afhændelse til supplerende af landbrug eller eventuel oprettelse af nye ejendomme, vil ophævelse af landbrugspligten ligeledes kunne være ønskelig. I ganske særlige tilfælde kan en ophævelse af landbrugspligten, mod at vedkommende arealer fredes efter naturfredningslovgivningen, ikke være udelukket.

Stk. 2 i forslaget § 4 giver mulighed for at stille som betingelse, at ejendomme og arealer, der i henhold til forslaget § 4, stk. 1, frigøres for landbrugspligt, drives landbrugsmæssigt, indtil de anvendes til det formål, som har begrundet ophævelsen af landbrugspligten. Efter forslaget kan det ligeledes sikres, at jorder, der ikke anvendes til vedkommende formål, påny inddrages under landbrugspligt. Det vil være naturligt at stille de omhandlede betingelser i tilfælde, hvor det efter omstændighederne findes rimeligt at frigive jorder, der først på længere sigt skal overgå til ikke-jordbrugsmæssig anvendelse, navnlig i tilfælde som de i den gældende lovs § 27, stk. 3, omhandlede, hvor nedlægnning da også sker på tilsvarende vilkår.

Stk. 3 i forslaget § 4 svarer til den gældende lovs § 27, stk. 1, men efter forslaget bortfalder landbrugspligten, når en ejendom nedbringes under 2 ha. Grænsen i den gældende lov er 1 ha eller 2.000 kr. grundbeløb, og der er således i de fleste tilfælde tale om en vis forhøjelse af minimumsgrænsen, hvilket anses for naturligt, idet udviklingen inden for landbruget har medført, at en rimelig driftsøkonomisk enhed generelt set ikke vil kunne skabes på ejendomme med et jordtilliggende på under 2 ha. Når grænsen er foreslået fastsat efter et rent geometrisk arealkriterium, er motiveringen den samme som ligger bag forslaget om en geometrisk arealgrænse i sammenlægningstilfælde, nemlig ønsket om et klart og administrativt enkelt kriterium. I øvrigt bevirker de stedfundne ændringer i vurderingslovgivningen, at et grundbeløbskriterium i hvert fald ikke vil kunne anvendes i fremtiden.

Stk. 4 i forslaget § 4 tager sigte på de i dag noterede landbrugsejendomme med mindre end 2 ha